

מתורתו של צדיק אביך יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת אחרי ה'תשפ"ב

וקבלת תשובתו, הן הנה תחלת הפל בתפלה, כמו שאומרים 'אתה חונן' וכי' וחנונו מאתך חכמה בינה ודעת, וסמוך לזה השיבנו אבינו לתורתך וקרבתו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך, הרי דתחלת בקשתנו בתפלה היא על החכמה ועל היראה ועל התשובה:

אך בזאת צריך האדם לפנות מחשבותיו מכל הבלי העולם, וידע שהוא לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, כדי שבזה תקבל תפלתו, דהתפלה היא עבודה שבלב, כמו שכתוב (דברים יא ג) 'ולעבדו בכל לבבכם', וזוהי השמירה והאזהרה הגדולה, שצריך האדם להשמר ולהזהר לכוון לבבו פראוי. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום לשלמה בנו (דברי הימים א' כח ט) 'דע את אלהי אביך ועבדהו, דהינו בשעה שאתה עובדהו, שהיא שעת התפלה הנקראת 'עבודה', דע את אלהי אביך, שלא תהיה מחשבתך כי אם עמו דוקא:

וזהו אתה צויתך פקדיך (תהלים קיט ד), אומר להקדוש ברוך הוא אתה צויתך פקדיך הם התפלות, לשמר מאד, דהינו צוית לשמר התפלות בעתם ערב ובקר וצהרים, ולהתפלל פראוי בלב שלם, ואני שומר התפלות פראוי בכל עת ובכל לבי ועקר תפלותי היא שתקבל מה שאני מתפלל ומתחנן לפניך, שתעזרני להשיג החכמה והמדע והיראה פראוי. ואיני מתחנן על הצלחות העולם, רק על הדבר המשיג אותי לידעתך, וכשאלת שלמה בנו עליו השלום:

(אלף בינה קיט אות אלף)

עניית 'אמן' בכל כחו, קודעת גזר דין

זה עני קרא וה' שמע ומפל צרותיו הושיעו (תהלים לד ז). הנה אמרו רבותינו ז"ל (שבת קיט:). דהעונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו. נמצא, אפלו נחתם אדם בספר רשעים, כשישוב בתשובה ויענה אמן בכל כחו, קורעין לו גזר דינו וחוזרים וחותרים אותו בספר צדיקים. והנה אינו נקרא עני אלא מי שעני מן התורה ומהמצוות והמעשים טובים. וזהו שאמר זה עני, דהינו, זה האיש, אף על פי שהוא עני מכל מצוות התורה ועכשו קרא קדיש וענה אותו בכל כחו, וה' שמע, ובלבד שיצרף עמו התשובה. והתשובה רמוזה במלת קרא ובמלת שמע, דשניהם עם ב' כוללים גימטריא 'תשובה', ואז בזה ומכל צרותיו הושיעו, דקורע גזר דינו, וכל הצרות שיהיו ראיות לבוא עליו בעולם הזה ובעולם הבא מתבטלות:

(אלף בינה, מזמור לד בתהלים)

שכרו ומעלותיו של העונה 'אמן'

בראשית ברא אלקים וגו' (בראשית א א). בראשית ראשי תבות בכחך תענה אמן יהא שמה רבא. רמז למה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קיט:). כל העונה אמן יהא שמה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו. ובזה יהיה בעל תשובה זהיר וזרוי, וידע כי אפלו נחתם גזר דינו לרעה, בכח עניית אמן שיהיה עונה, נקרע:

חובת הכוונה של שליח - ציבור בתפלתו

וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל (ויקרא טז יז). אפשר לרמוז על השליח צבור, דהוא מוציא הרבים ידי חובתם, צריך לזהר במאד מאד שיכוון לבו בתפלה מתחלה ועד סוף, שלא יפנה לבו לדברים אחרים כלל, רק יתן בלבו שאינו עומד כי אם לפני ה' ואין שום אדם כלל שמפריד ביניהם. ועל זה כתוב בהושענות 'אני והוא הושיעה נא', דהינו כשיחשב האדם שאין שום אדם, רק הוא והקדוש ברוך הוא, מבטח שיושיעו הקדוש ברוך הוא בתפלתו. וזה הדבר צריך לכל אדם. באמת, בפרט צריך השליח צבור שמוציא את הרבים ידי חובתם וסומכים עליו, צריך לזהר בכונת המחשבה ביותר, דאם לא כן, אין זה מרצה אלא מנאץ רחמנא לצלן:

ויחשוב כאילו רק הוא והקב"ה נמצאים בעולם

וזהו פונת הפסוק, הוא מדבר על שליח צבור שהוא במקום כהן, דכמו שזה מכפר על העם, כך זה מכפר. וצריך זה השליח צבור שישים בלבו שלא יש שום אדם בעולם וזולתי הוא והקדוש ברוך הוא, וזהו שנאמר וכל אדם לא יהיה באהל מועד, דהינו כשיבוא לאהל מועד שהוא בית הכנסת להתפלל, יחשב שאין שום אדם ולא שום דבר, דכל לרבות הדברים האחרים שהם ענייני עולם הזה, וצריך השליח צבור שיחשוב שלא יש בעולם לא אדם ולא דבר וזולתי הוא והקדוש ברוך הוא. וזה צריך לחשב מתחלת התפלה עד סופה, וזהו שנאמר בבאו לכפר בקדש עד צאתו. וכשיעשה כך, הוי ראוי והגון שיכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל:

(פיתוחי חותם פרשת אחרי מות)

העונים 'אמן' יאירו פניהם בעזה"ב

הביטו אליו ונהרו ופניהם אל יחפרו (תהלים לד ו). כתוב בדברי רבנו האר"י ז"ל (פרי עץ חיים שער כוננת אמן פ"ג), דמלא פניהם קלון (תהלים פג יז) סופי תבות 'אמן', דמי שאינו עונה אמן ועושה עצמו כאלם, כי אותיות 'מלא' 'אלם', העושים כך, באותו עולם מתמלאים פניהם קלון. וזהו שאמר הביטו אליו ונהרו, כלומר הנזהרים בקדיש, מביטים ושומרים ונזהרים כדי שיענו, ובזה ונהרו באותו עולם. ופניהם אל יחפרו, לא כאותם שאינם עונים, שנאמר עליהם 'מלא פניהם קלון', אבל אלה ופניהם אל יחפרו. והנה פניהם עם הכולל גימטריא 'קלון', לרמוז דפניהם אל יחפרו מקלון:

(אלף בינה, תהלים לד)

יפנה מחשבתו לתפילה, ובוה תתקבל

והנה, כל שאלותיו וצרכיו של אדם שהוא שואל מה, הכל בתפלה, רק שיכוון בתפלתו פראוי והשם מקבל תפלתו ועושה לו צרכיו. והשגת החכמה ויראת שמים

'בכל כחו' משום כ"ח תיבות שעונים בקדיש

וצריך שיענה בכונה בלי שום פגיה אחרת, ושלא ידלג שום אות או תבה, וזהו אומרו 'בכל כחו', לפי שיש כ"ח תבות מן 'אמן' והא שמה רבא' עד 'בעלמא' שצריך העונה לענות, ולכן פסוק 'בראשית' יש בו כ"ח אותיות, לרמוז על עגית 'אמן' כגזכר. וזהו רמז מה שכתב רש"י ז"ל (בראשית א א) מה טעם פתח בבראשית, משום 'כח מעשיו הגיד לעמו' (תהלים קיא ו), דהיינו משום כ"ח אותיות שיש בפסוק בראשית הרומזים לכ"ח תבות שצריך העונה לענות בקדיש. ומה שאמר 'הגיד לעמו', לפי שזה סוד גדול וכמוס, והגידו השם לעמו מפני שהקדיש מתקן על שם מ"ב כידוע (שער הכונות דרושי הקדיש א), ונגלה השם סוד זה לעמו ישראל:

והנה פסוק והארץ היתה יש בו י"ד תבות, ועם כ"ח אותיות שבפסוק 'בראשית' הרי מ"ב, נמצא בין שני פסוקים אלו נרמז הקדיש. והחשבון הזה הוא חוץ מחמשה אמינים שצריך העונה לענות, ולפיכך אחר שני פסוקים אלו שגמרם בהם שם מ"ב, כתב חמש פעמים 'אור' כנגד חמשה אמינים. וקרא 'אמן' בשם 'אור' להראות גדלת 'אמן', שעל ידי עגיתו גורם הארה בעולמות עליונים למעלה ומשם משתלשלת עד למטה, לפי שאמן גמטריא הו"ה אדנ"י, ועל ידי עגיתו גורם להם יחוד. ולכן אשרי שומר אמינים, והמבטלו גדול עונו מנשא, כי גדון בשאול:

'כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך', כנגד תיבות שבקדיש

ונראה לעגיות דעתי, שזה רמז שלמה המלך עליו השלום (קהלת ט י) 'כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון בשאול' וגו', בא לרמוז על המ"ב תבות שיש בקדיש, והם י"ד וכ"ח, וזהו 'כל אשר תמצא ירך' כנגד י"ד תבות, 'בכחך' כנגד כ"ח תבות. והא דקרי להו 'דרך' וכחך' בכנוי לאדם, משום דאדם מרכבה לשכינה, והכח והגבורה שמוסיף למעלה נתוסף באדם עצמו, ובקדיש מוסיף האדם כח והארה ביד ובכח של מעלה, וגם פן האדם נתוסף הארה בידו ובכחו, ולפיכך קרי להו בכנוי. וכשיענה האדם ויבין ב"ד ובכ"ח תבות נצול מלךדת לשאול, וזהו 'כי אין מעשה וחשבון בשאול', דהיינו אין צרך לדון במעשה ולא לתת חשבון בשאול:

ולפיכך צריך האדם להיות זהיר וזריז בעגית אמינים כי בזה מוסיף כח למעלה ומתכפרים עונותיו, וכמו שאמר הכתוב (דברים לב ג) 'כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו, דהיינו 'כי שם ה' אקרא' הוא קריאת הקדיש, אז אתם העונים 'הבו גדל לאלהינו', וענו בכונה. וראשי תבות 'גדל לאלהינו' גמטריא ג"ל, הם כ"ח תבות וחמשה אמינים שצריך העונה לענות. ולכן השב בתשובה צריך להזהר בעגית אמינים. וזה הוא בראשית הרומז לתשובה כאמור, אהה בעל תשובה בכחך תענה 'אמן' והא שמה רבא, וזה הוא תקון גדול לכפרת עונותיו:

(גנוי המלך, תיקון התשובה אות ל)

כוחו של עניית 'אמן'

ימוטו עליהם גחלים באש יפלם במהמרות כל יקומו (תהלים קמ יא). אפשר לרמוז גחלים גמטריא 'אמן'. דאין מי שמשבד כח החיצונים כמו עגית 'אמן' דקדיש כמו שכתב בזהר הקדוש (ח"ב קכט): דכח קדיש מתבר שלשלאין דפרזלא. וגדול כחו שמבטל וקורע לאדם גזר דין של שבועים (שבת קיט:). ועל זה אמר ימוטו עליהם גחלים, דהיינו בכח עגית 'אמן' ימוטו עליהם גחלים ויפלו באש ובמהמרות כל יקומו, דעל ידי קדיש משתקעים בתהומא רבא:

(שערי ארוכה אות ח)

עניית 'אמן' פותחת שערים

זה השער לה צדיקים יבאו בו (תהלים קיה כ). בא לפרש שלא תטעה לומר דמה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קיט). כל העונה 'אמן' בכל כחו קורעין לו גזר דין, דעגיה זו לברכה מועלת לו אף על גב דאינו בעל תשובה ומעשים טובים, לזה אמר 'זה השער לה', דהיינו אמירת הקדיש שעל ידה נפתחים שערים, 'צדיקים יבאו בו' דוקא, ולא שאינם צדיקים, שאם אינם צדיקים עגית 'אמן' אינה מועלת להם כלום. באמת אם יהיו בעלי תשובה פראוי ונקראים צדיקים, אז אפלו מקדם נתחייבו על מעשיהם הרעים שעשו חייב גמור ונחתם גזר דינם, עכשו על ידי אמירת 'אמן' עם התשובה שעשו פראוי נקרע גזר דינם, וזהו 'צדיקים יבאו בו', דהיינו אלו בעלי תשובה שחזרו עכשו צדיקים עם אמירת הקדיש, ראויים עכשו לכנס בשער זה:

(שערי תשובה, אות כב)

הידה שבועית: מה מבאר רבינו בנוסח התפילה 'אני והוא הושיעה נא'?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדיקת וטלפון

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עזו והדר:

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מודן האביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עזו והדר".

פרשת משפטים:

ה' שמואל דוד טוב מאלעד.

